

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมการเรียนใน การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับทักษะ กระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล

วงศ์สิริ แจ่มฟ้า วท.ม.* สุกัญญา ปานเจริญ พย.ม.**

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ และพฤติกรรมการเรียนในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ จำนวน 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 3 ส่วนได้แก่ 1) แบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2) แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและ 3) แบบสอบถามทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่นักศึกษาได้รับจากการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทัศนคติต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอยู่ในระดับเป็นกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = .38) คะแนนพฤติกรรมการเรียนในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = .42) คะแนนทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = .50) ทัศนคติและพฤติกรรมการเรียนในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .38$ และ $.83$ ตามลำดับ)

คำสำคัญ : การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทัศนคติ พฤติกรรมการเรียน ทักษะกระบวนการเรียนรู้
นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

*,** พยาบาลวิชาชีพ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์

The Relationship among Attitude, Learning Behavior in Student-Centered Instruction and Learning Process Skill of Nursing Students

Wongsiri Jamfa M.Sc.* Sudkanya Pancharean MNS.*

Abstract

This descriptive research investigated the relationship among attitude, learning behavior in student-centered instruction and learning process skill of nursing students in Boromarajonani College of Nursing, Sawanpracharak Nakhonsawan. The samples consisted of 274 nursing students from the first, second, third and fourth year baccalaureate nursing students in 2007 at Boromarajonani College of Nursing, Sawanpracharak Nakhonsawan. The research instrument was questionnaire which included a personal data, attitude toward student-centered instruction, learning behavior in student-centered instruction and learning process skill of nursing students. Data were analyzed by using percentages, means, standard deviations and Pearson's product moment correlation coefficients.

The results were as follow. Attitude toward student-centered instruction was at a moderate level ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = .38). Learning behavior in student-centered instruction was at high level ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = .42). Participative instruction and learning process skill of nursing students was at high level ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = .50). Attitude and learning behavior were positively statistically significant related to learning process skill of nursing students through student-centered instruction ($p < .01$, $r = .38$, $r = .83$).

Keywords : Student-Centered Instruction, Attitude, Learning Behavior, Learning Process Skill, Under Graduate Nursing Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาโดยมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้¹ การจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษามีสาระที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามแนวคิดจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีการเคลื่อนไหวทางสติปัญญาหรือสมอง ได้คิด ได้กระทำโดยใช้ความคิด จะช่วยพัฒนาผู้เรียนในการใช้สติปัญญาของตนสร้างความหมาย ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้² ยังเป็นการพัฒนาความรู้หรือสติปัญญาของผู้เรียน ซึ่งมีรายงานผลการวิจัยที่ผ่านมาหลายเรื่องสนับสนุนแนวคิดของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญา ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและทักษะกระบวนการคิดดี ขึ้น³ ซึ่งเป็นที่ยอมรับจากนักการศึกษาว่าเป็นวิธีการที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เพราะให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของตนเอง และได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดไว้ว่า การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาจะสำเร็จไปไม่ได้หากการเรียนรู้ไม่ได้รับการปฏิรูปให้เป็นไปตามเจตจำนงของพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ซึ่งคาดหวังให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีคุณธรรม และมีทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ทักษะกระบวนการคิด การปฏิบัติ

การเผชิญปัญหา การแก้ปัญหา การแสวงหาความรู้ การใช้กระบวนการวิจัย การนำความรู้ไปใช้ รวมทั้งทักษะกระบวนการทางสังคมต่างๆ⁴

ทัศนคติเป็นเรื่องของจิตใจ ท่าที ความรู้สึกนึกคิด และความโน้มเอียงของบุคคล ที่มีต่อข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับ รายการกรองสถานการณ์ ที่ได้รับมา ซึ่งเป็นไปได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ทัศนคติ มีผลให้มีการแสดง พฤติกรรมออกมา จะเห็นได้ว่า ทัศนคติ ประกอบด้วย ความคิดที่มีผลต่ออารมณ์ และความรู้สึกนั้น ออกมาโดยทางพฤติกรรม การเรียนรู้เป็นกระบวนการหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ที่อาจมีผลสืบเนื่องจากประสบการณ์ หรือการฝึกฝน โดยมีเป้าหมาย คือวัตถุประสงค์ ตอบสนองความต้องการ หรือแก้ปัญหาที่ตาม การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ใน 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และความรู้สึกที่เป็นผลจากสิ่งเร้า สิ่งแวดล้อม ครู สื่อ อุปกรณ์ การสอน ครอบครัว สังคม กระบวนการจัดการเรียนการสอน แรงจูงใจ และมีการตอบสนองจากนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสนใจใฝ่รู้เข้ามามีส่วนร่วมหลายๆ ครั้ง จนมีพัฒนาการเป็นนิสัยหรือพฤติกรรม ในที่สุดแล้วจึงสามารถกล่าวได้ว่าการเรียนรู้เกิดสัมฤทธิ์ผลโดยสมบูรณ์ เมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้ จะเกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้ 1) การเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และความคิด (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระใหม่ ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจสิ่งแวดลอมต่างๆ ได้มากขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมอง 2) การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทัศนคติ ค่านิยม (Affective Domain) หมายถึง เมื่อบุคคลได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ก็ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกทางด้านจิตใจ ความเชื่อ ความสนใจ 3) ความเปลี่ยนแปลงทางด้านความชำนาญ (Psychomotor Domain) หมายถึง การที่บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านความคิด

ความเข้าใจ และเกิดความรู้สึกลึกซึ้ง คำนึง ความสนใจด้วยแล้ว ได้นำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติ จึงทำให้เกิดความชำนาญมากขึ้น เช่น การใช้มือ เป็นต้น⁵

สถาบันการศึกษานับเป็นแหล่งที่สร้างเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา การจัดหาหลักสูตรเหมาะสมทำให้นักศึกษาได้รู้ไปชั่วชีวิต พยาบาลที่มีการได้รู้จะมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ กลายเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองให้ดีขึ้นเกิดประโยชน์ต่อวิชาชีพ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์พยาบาล มีหน้าที่ในการสอนนักศึกษาพยาบาล ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ และมีการพัฒนาตนเองตามเป้าหมายของหลักสูตร ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาในประเด็นดังกล่าว เพื่อที่คณาจารย์จะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนรู้และเสริม สร้างทักษะกระบวนการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ และพฤติกรรมในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์

สมมติฐานการวิจัย

ทัศนคติ และพฤติกรรมในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีความสัมพันธ์กับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ทัศนคติเป็นเรื่องของจิตใจ ทำที่ ความรู้สึกลึกซึ้ง และความโน้มเอียงของบุคคล ที่มีต่อข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับ รายการกรองสถานการณ์ ที่ได้รับมา ซึ่งเป็นไปได้ทั้งเชิงบวก และเชิงลบ ทัศนคติ มีผลให้มีการแสดงพฤติกรรมออกมา⁶ การเรียนรู้เป็นกระบวนการหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ที่อาจมีผลสืบเนื่องจากประสบการณ์ หรือการฝึกฝน โดยมีเป้าหมาย คือวัตถุประสงค์ ตอบสนองความต้องการ หรือแก้ปัญหาที่ตาม การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ใน 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และความรู้สึกลึกซึ้งที่เกิดจากสิ่งเร้า สิ่งแวดล้อม ครู สื่อ อุปกรณ์การสอน ครอบครั้ว สังคม กระบวนการจัดการเรียนการสอน แรงจูงใจ และมีการตอบสนองจากนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสนใจใฝ่รู้เข้ามามีส่วนร่วมหลายๆ ครั้งจนมีพัฒนาการเป็นนิสัยหรือพฤติกรรม ในที่สุดแล้วจึงสามารถกล่าวได้ว่าการเรียนรู้เกิดสัมฤทธิ์ผลโดยสมบูรณ์ ในการประเมินผลลัพธ์ หรือการวัดผลของการเรียนการสอน นอกจากการวัดความรู้ตามเนื้อหาแล้ว ทักษะกระบวนการเรียนรู้ หรือทักษะทางสติปัญญาต่างๆ ก็เป็นสิ่งจำเป็น เช่น ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น⁷ เป็นต้น แนวคิดใหม่เกี่ยวกับการเรียนรู้ทักษะกระบวนการเรียนรู้ได้เข้ามาแพร่หลาย เมื่อประมาณยี่สิบกว่าปีที่ผ่านมา โดยนักการศึกษาได้มองเห็นว่า เนื้อหาความรู้ในโลกนี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอๆ และจะมากขึ้นเรื่อยๆ ผู้เรียนคงไม่สามารถที่จะเรียนได้หมด คงจะต้องเลือกสรรสิ่งที่ตนเองสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ซึ่งสามารถที่จะแสวงหาได้ด้วยตนเอง หากเขามีทักษะกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ที่จำเป็น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมการเรียนในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ ปีการศึกษา 2550 ภาคเรียนที่ 2 ทั้งหมด 864 คน ขนาคกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตร Taro Yamane กำหนดความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 274 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ ระดับชั้นปีการศึกษา เพศ และคะแนนเฉลี่ยสะสม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของจุไรรัตน์ ดวงจันทร์⁵ จำนวน 18 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็น มาตรการส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แปลผลคะแนนจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง ทัศนคติในทางลบ คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง ทัศนคติเป็นกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง ทัศนคติในทางบวก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของจุไรรัตน์ ดวงจันทร์⁵ ประกอบด้วยการปฏิบัติพฤติกรรมการเรียน 5 ด้าน คือ การค้นพบหรือสร้างความรู้ด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การเรียนรู้กระบวนการหรือทักษะ

ทางปัญญา การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และการนำความรู้ไปประยุกต์ ข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 30 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็น มาตรการส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของจุไรรัตน์ ดวงจันทร์⁵ ประกอบด้วยทักษะ 6 ด้าน คือ การแสวงหาความรู้ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์และสรุปความรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการทำงานเป็นทีม ข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 13 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตรการส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การแปลผลคะแนนของแบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และแบบสอบถามทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ต่อไปนี้จะแปลผลเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มาก คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง น้อย คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

แบบสอบถาม ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อเรื่อง (content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน โดยพิจารณาความสอดคล้องความครอบคลุมระหว่างข้อคำถามกับกรอบแนวคิดที่ศึกษา และความชัดเจน เหมาะสมทางภาษา จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับ

กลุ่มตัวอย่าง รวม 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือในแต่ละชุด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach' Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม แบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเท่ากับ 0.81 แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเท่ากับ 0.94 และแบบสอบถามทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง วิธีการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ มี ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลกับนักศึกษาของวิทยาลัยฯ

2. หลังได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างชี้แจงวัตถุประสงค์ และขออนุญาตในการให้ตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งชี้แจงการพิทักษ์สิทธิ เมื่อกลุ่มอนุญาตผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบโดยไม่จำกัดเวลา

3. รวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติโดยรวมแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 264 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.35

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แจกแจงความถี่ และร้อยละของข้อมูลทั่วไป

2. หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของทัศนคติและพฤติกรรมการเรียนในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล

3. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมการเรียน ในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient)

ผลการวิจัย

1. นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = .38) คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = .42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา คะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = .50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การทำงานเป็นทีม ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การแสวงหาความรู้ อยู่ในระดับมาก

2. ทัศนคติต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับปานกลางกับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .38$) และพฤติกรรมการเรียนในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีความสัมพันธ์ในทางบวก ในระดับสูงกับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($r = .83$)

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยผู้วิจัยขออภิปรายผลและสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient) ระหว่างทัศนคติ และพฤติกรรมการเรียนในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
	ทักษะกระบวนการเรียนรู้
1. ทัศนคติ	.38**
2. พฤติกรรมการเรียน	.83**

* $P < .05$, ** $p < .01$

ศึกษาทัศนคติ พฤติกรรมการเรียนในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์

1. ทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจากการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยมีทัศนคติเป็นกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของจูไรรัตน์ ดวงจันทร์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีทัศนคติเป็นกลาง รวมทั้งสอดคล้องกับการศึกษาของดารารพร คงจา และฤทัยรัตน์ ชิดมงคล⁶ และการศึกษาปฐมพร โพธิ์ถาวรและคณะ⁷ ส่วนประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำ คือประเด็นที่นักศึกษาเห็นว่าการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีการมอบหมายภาระงานแก่นักศึกษาจนเกินศักยภาพและเกิดภาวะเครียด ซึ่งวิทยาลัยฯ ได้ตระหนักในประเด็นนี้ จึงได้จัดให้มีการวิพากษ์การออกแบบการจัดการเรียนการสอน ในทุกรายวิชาให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการมอบหมายงานที่เหมาะสม และไม่เป็นการระแ่

นักศึกษาจนเกินไป สำหรับประเด็นนี้อาจต้องใช้เวลาในการให้นักศึกษาปรับตัว และคุ้นเคยกับการจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งอาจารย์ผู้สอนต้องปลูกฝังให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีด้วย

2. พฤติกรรมการเรียนในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากผลการศึกษาพบว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ นฤชล จรุงเรือง และปิยชิตา นิลศรีกุล⁸ ที่พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการปฏิบัติพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นได้ว่าการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นวิธีการที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เพราะให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความต้องการ และความสามารถของตนเอง และได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่าง

3. ทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล จากผลการศึกษาพบว่าคะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอยู่ในระดับมาก แสดงว่าการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีประสิทธิภาพต่อผู้เรียน ในด้านการส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับการศึกษาของการศึกษาของ ศิริวรรณ แซ่เตียว⁹ ที่พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถพัฒนาทักษะวิชาชีพโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง ในการเรียนรู้ตามสภาพจริง นักศึกษามีความสามารถด้านกระบวนการกลุ่มและพฤติกรรมการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเป็นทักษะที่พึงประสงค์สำหรับการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ เพราะนักศึกษาจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของทีมสุขภาพ การมีทักษะในด้านนี้จะช่วยให้นักศึกษาสามารถจบการศึกษาออกไปทำงานร่วมกับทีมสุขภาพได้เป็นอย่างดี รวมถึงอาจารย์ผู้สอนมุ่งพัฒนาทักษะเหล่านี้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาได้มีการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง เพราะว่าทักษะเหล่านี้ผู้เรียนต้องปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำงานทุกอย่างในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเรียนรู้ได้ยั่งยืน หรือเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงทำให้มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะกระบวนการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมการเรียนรู้ในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์

1. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ผลการศึกษาพบว่าทัศนคติต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีความสัมพันธ์ทางบวก

ในระดับปานกลางกับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าทัศนคติเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยพัฒนาให้นักศึกษามีทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่ดีในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับการศึกษาของจุไรรัตน์ ดวงจันทร์⁹ พบว่า ทัศนคติต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนรู้กับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การแสดงพฤติกรรมในชั้นเรียนของนักศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะเสริมสร้างทักษะทั้งหลาย ที่จำเป็นในการเรียนรู้ ซึ่งเกิดขึ้นได้จากการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของสอดคล้องกับการศึกษาของจุไรรัตน์ ดวงจันทร์⁹ พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อย่างไรก็ตาม ทักษะกระบวนการเรียนรู้ในด้านอื่นๆนั้น ถึงแม้จะไม่มีผู้วิจัยท่านใดศึกษาว่ามีความสัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทำให้นักศึกษามีทักษะวิชาพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับสูง¹⁰ การจัดการเรียนรู้ทางการพยาบาลด้วยการสร้างความรู้แบบร่วมมือ ทำให้มีทักษะการสร้างความรู้และความร่วมมือในการเรียนรู้สูงขึ้น¹¹

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่าทัศนคติ และ พฤติกรรมการเรียนในการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีความสัมพันธ์กับทักษะ กระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ผู้สอน ควรสร้างเสริมให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีในการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และ กระตุ้นให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงพฤติกรรมการ เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้มากที่สุด รวมทั้ง การใช้วิธีการและเทคนิคการจัดการเรียนการสอน ที่หลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป ศึกษาเชิงคุณภาพในเรื่องพฤติกรรมการเรียนของ นักศึกษาในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางโดยการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการ เรียนของนักศึกษาเป็นรายบุคคล และวิจัยเพื่อ พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ในการส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ของ นักศึกษาพยาบาล

เอกสารอ้างอิง

1. วิชัย วงศ์ใหญ่. พลัฏการเรียนรู้ : ใน กระบวนการทัศน์ใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : SR, 2542.
2. อัญชลีพร วิสิทธิ์วงษ์. ผลของการเรียน การสอนแบบผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนัก ศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราช ชนนี้ ชัยนาท. 2550.
3. จิตติวรรณ โยธาทัย. ประสิทธิผลและ สมรรถนะผู้เรียนจากการจัดการเรียน การสอน โดยใช้ปัญหา กระตุ้นการเรียน รู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี.

รายงานวิจัย วิทยาลัยพยาบาลบรมราช ชนนี้ อุตรธานี.2551.

4. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. การปฏิรูปการเรียนรู้ : ไปถึงไหนแล้ว ? ประชาคมวิจัย. 56 : 6 - 10 [Online] Available from <http://www.trf.or.th>. Retrieved 25/04/05. 2547.
5. จูไรรัตน์ ดวงจันทร์. รายงานการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและ พฤติกรรมการเรียนในการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับทักษะ กระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษา พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล พระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี. เพชรบุรี : กระทรวง สาธารณสุข. 2548.
6. ดาราพร คงจา และฤทัยรัตน์ ชิดมงคล. การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการ สอนตามแนวปฏิรูปการ เรียนรู้ของ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น. 2547; 27(1) : 7-17.
7. ปฐมพร โพธิ์ถาวร, ภูริยา เพ็ญสุวรรณ และ ศรีสุดา สว่างสาละ. รายงานวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้อุปสรรคในการเรียนแบบ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกับผลการเรียน วิชา สุนติศาสตร์ 1 ของนักศึกษาพยาบาล ศาสตร์บัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545. สงขลา : มปท, 2546.
8. นฤชล จรุงเรือง และปิยธิดา นิลศรีกุล. การศึกษาผลของการจัดการเรียนการ สอนผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยใช้ชีปา กับพฤติกรรมใฝ่รู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์. วารสารการ ศึกษาพยาบาล. 2546 ; 14 (2) : 80-91.

9. ศิริวรรณ แซ่เตียว. รายงานวิจัยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อทักษะวิชาชีพการพยาบาล.สงขลา : มปท, 2548.
10. เบญญา คุณรักษ์พงศ์ และจันทร์เพ็ญ อุดม. รายงานวิจัยการศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญวิชาสรีรวิทยา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง. ตรัง : มปท, 2547.
11. ขวัญตา บุญวาศ. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางการพยาบาลด้วยการสร้างความรู้แบบร่วมมือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา บัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.

